

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. K stillet af Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Spørgsmål K:

”Ministrene bedes redegøre for konsekvenserne for fiskerierhvervet og afledte erhverv samt for fiskebestandene ved de foreslåede lukninger af fiskeriområder i Kattegat”.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Henrik Høegh (V) og Thomas Danielsen (V)

Svar

Tak for samrådsspørgsmålet. Vi har aftalt, at jeg indledningsvist fortæller om baggrunden for vores forslag. Herefter vil fødevareministeren redegøre for konsekvenserne af forslaget.

Regeringen har en ambition om, at vores havmiljø skal have det godt. Vi skal passe på den unikke natur, som havet rummer, og vi skal værne om de dyr og planter, der lever på havbunden. Vi skal give plads til, at den sårbare og truede natur kan få et pusterum.

Beskyttelsen af havmiljøet skal ske på en måde, så vi fortsat kan have en bæredygtig udnyttelse af

den fantastiske ressource, som havet er. Vi skal have den rigtige balance mellem benyttelse og beskyttelse.

I dag er tilstanden i vores havområder ikke god nok. Tværtimod viser havstrategiens basisanalyse fra 2012, at flere af de sårbare arter, der lever på havbunden, er gået tilbage. Det gælder for eksempel korallerne, de små krebsdyr og de store hestemuslinger.

Havbunden i Kattegat er en vigtig del af havets økosystem og leverer føde til havets dyreliv. Dermed udgør den indirekte grundlaget for både fisk, fugle og havpattedyr.

Den dybe, bløde havbund er meget udbredt i Kattegat, og den rummer en meget stor del af det liv, der er i Danmarks havmiljø.

Men i mange år har en meget stor del af den dybe, bløde havbund i Kattegat været påvirket af menneskelige aktiviteter – blandt andet af fiskeri med bundtrawl, som er noget af det, vi skal tale om i dag.

Flere af dyresamfundene på den dybe, bløde havbund er truede. Det er de dyr, der sidder på havbunden og de dyr, der vokser langsomt, der er mest sårbare overfor bundtrawl. Havbunden har derfor brug for områder med sammenhængende beskyttelse, som kan skabe ro til, at naturen kan udvikle sig.

Beskyttede områder vil betyde, at levestederne for de sårbare dyr på havbunden bliver beskyttet.

Det vil kunne betyde, at vi får en større variation af dyreliv i områderne - og dermed bedre tilstand i havmiljøet.

Derfor sendte regeringen et forslag i høring den 16. januar 2015, som skal beskytte seks områder i Kattegat, hvor havbunden rummer værdifuldt og sårbart liv.

Områderne dækker et areal på 650 km², og de vil primært blive beskyttet mod 1) fiskeri med bundsløbende redskaber – altså bundtrawl, 2) råstofindvinding og 3) dumpning af havbundsmateriale, der er gravet op i sejlrender eller havne – det man kalder klapning.

Forslaget skal også bidrage til, at vi kan leve op til vores forpligtelser efter havstrategidirektivet om at skabe et sammenhængende og repræsentativt net af beskyttede havområder, som det hedder.

Formålet med havstrategidirektivet er netop at sikre god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020.

Senest ved udgangen af 2015 – altså i år – skal Danmark offentliggøre et endeligt indsatsprogram, der beskriver de indsatser, der skal til for at opnå de fastsatte miljømål og dermed arbejde henimod god miljøtilstand i havmiljøet.

Indsatsprogrammet, som vi altså skal offentliggøre inden udgangen af i år, skal indeholde såkaldte ”geografiske

beskyttelsesforanstaltninger” – altså geografisk udpegede områder, som kommer under beskyttelse. Og det er et krav fra EU, at de beskyttede områder skal udgøre et net:

- der er sammenhængende,
- der er repræsentativt for de naturtyper, der findes i vores have, og
- der i tilstrækkelig grad dækker mangfoldigheden i havmiljøet.

Det eksisterende netværk af beskyttede havområder i Kattegat består af Natura 2000-områderne, som er udpeget efter EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv.

Den dybe, bløde havbund som rummer et rigt dyreliv og dækker ca. en fjerdedel af den danske del af Kattegat, er dog ikke en del af Natura 2000-beskyttelsen.

Derfor er den eksisterende beskyttelse *ikke* repræsentativ for havnaturen i Kattegat, sådan som havstrategidirektivet stiller krav om.

Alt i alt er det altså nødvendigt at udpege beskyttede områder på den dybe, bløde havbund i Kattegat.

Med vores forslag beskytter vi ca. 4 % af den danske del af Kattegat og ca. 9 % af den dybe, bløde havbund. Og vi vurderer, at det – sammen med de eksisterende Natura 2000-områder – er tilstrækkeligt til at opfylde direktivets krav om en sammenhængende og repræsentativ beskyttelse af havmiljøet i Kattegat.

Udpegningen af beskyttede områder på dele af den dybe, bløde havbund vil som sagt betyde, at levestederne for de sårbare arter på havbunden på lang sigt vil blive styrket.

Vores forslag har ikke til formål at beskytte fiskebestandene som sådan. Vi er ikke gået specifikt efter områder, der er yngle- eller opvækstområder for fisk. Og det er jo fortsat tilladt at anvende fiskeredskaber i områderne. Bare ikke de redskaber, der påvirker havbunden mest.

Jeg mener, at vi har fundet en balanceret løsning, der i meget høj grad tager hensyn til fiskernes aktuelle fiskerimønstre. Og som også vil være med til at give en reel fremtidssikret beskyttelse af havbunden i de udpegede områder.

Men vi er selvfølgelig åbne overfor at lytte til de input, der er kommet i høringsfasen – det er jo derfor, vi har en offentlig høring.

Allerede inden forslaget blev sendt i høring, var der dialog med interessenterne om, hvor områderne kunne placeres. Det var både med Danmarks Fiskeriforening, fiskerne på Læsø og de grønne organisationer.

Under den offentlige høring har Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen også afholdt flere tekniske møder med fiskerierhvervet og Læsø Kommune. Jeg har selv haft et godt og

konstruktivt møde med Læsøs borgmester i høringsperioden.

For hvis der er noget, der kan gøres på en smartere måde, er vi selvfølgelig villige til at se på det.

Men det er ikke en mulighed, som nogen ellers har peget på i debatten, bare at erstatte regeringens forslag med den aftale, som Danmarks Fiskeriforening og WWF har indgået om certificering af bæredygtigt fiskeri efter jomfruhummer.

Den aftale indebærer, at Fiskeriforeningen forpligter sig til at sikre, at de certificerede trawlere ikke fisker i de områder, der indgår i aftalen. Områderne dækker primært stenrev og kun en lille del er dyb, blød havbund.

WWF og Fiskeriforeningens aftale har altså et andet sigte end at leve op til havstrategidirektivets krav. Og det noterer jeg mig også, at det er WWF enig i.

Men jeg synes, det er rigtig positivt, at organisationerne samarbejder om at se på, hvordan der kan fiskes, så fiskeriet både tager hensyn til naturen og til erhvervet.

For jeg er overbevist om, at det er muligt, *både* at tage hensyn til erhvervslivet *og* beskytte vigtige havområder, der kan få vores havmiljø tilbage på fode.

Og det er i dét lys, regeringens forslag til beskyttede områder i Kattegat skal ses.